

Komitet Nauk Weterynaryjnych
i Biologii Rozrodu PAN

16.02.2023 r.

prof. Natalia Sobczak, Wiceprezes PAN
prof. Krzysztof W. Nowak, Dziekan Wydziału II PAN

Opinia na temat projektu Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie współczynników kosztochłonności z dnia 6 lutego 2023 r.

Opinia sporządzona przez Prezydium KNWiBR PAN po konsultacji z Dziekanami Wydziałów Medycyny Weterynaryjnej.

Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN jest zaniepokojony projektem zmian kosztochłonności dyscypliny weterynaria względem prowadzonej działalności badawczej i dydaktycznej, gdzie współczynniki te mają zostać zmienione z wartości 3,5 odpowiednio na 2,25 i 2,25. Projekt rozporządzenia dotknie najsilniej dyscypliny wysokospecjalistyczne o najwyższych dotychczas współczynnikach kosztochłonności, wynikających przede wszystkim z wysokich pozawynagrodzeniowych kosztów prowadzenia dydaktyki i badań. Do takich dyscyplin należy weterynaria. Tu spadek kosztochłonności wyniesie wg projektu ok. 40%, podczas gdy w odniesieniu do dyscyplin, których współczynniki były niskie zmiany kosztochłonności będą znikome lub nie będzie ich wcale. W opinii naszego środowiska tak duże obniżenie wartości współczynnika kosztochłonności doprowadzi do proporcjonalnego spadku poziomu finansowania badań i dydaktyki w dyscyplinie weterynaria. Jesteśmy temu przeciwni, bowiem spowoduje to rzeczywisty brak możliwości utrzymania wysokiej jakości prowadzonej działalności naukowej oraz dydaktycznej w dyscyplinie.

Pragniemy z całą mocą podkreślić, że prowadzenie działalności dydaktycznej i naukowej w dyscyplinie weterynaria wymaga ogromnych nakładów leżących poza kosztami wynagrodzeń, co wynika m.in. z konieczności finansowania zakupu i opieki nad zwierzętami, nakładów na utrzymanie unikatowej aparatury medyczno-weterynaryjnej dostosowanej do pracy ze zwierzętami, ogromnych kosztów logistyki, transportu i zakwaterowania nauczycieli, naukowców i studentów, co jest niezbędne do prowadzenia większości badań weterynaryjnych w terenie i kosztów dydaktyki na fermach, zakładach mięsnych i placówkach przetwórstwa żywności oraz w wytwórniach pasz.

W związku z powyższym w naszej opinii, niezależnie od przyszłych regulacji dotyczących kosztochłonności, jej współczynniki dla dyscypliny weterynaria powinny być maksymalnie wysokie, z uwagi na duży udział komponentów pozawynagrodzeniowych w kosztach dydaktyki oraz działalności badawczej.

Przypominamy, że wysokość finansowania naszej dyscypliny jest daleko niższa w porównaniu z większością krajów UE a proponowane zmiany tę dysproporcję mogą powiększyć. Uniemożliwi to całkowicie konkurowanie z zachodnimi wydziałami medycyny weterynaryjnej na polu nauki i dydaktyki. Należy w tym zakresie podkreślić międzynarodowy kontekst możliwego scenariusza zdarzeń po wprowadzeniu proponowanych zmian. Cztery krajowe wydziały medycyny weterynaryjnej posiadają akceptację europejskiej agencji certyfikującej EAEVE, dzięki czemu są one rozpoznawalne w świecie, co umożliwia im

rekrutację studentów z innych krajów świata. Komisja EAEVE wielką wagę w ocenie ośrodka akademickiego przywiązuje do wysokości finansowania dydaktyki w odniesieniu do studenta. Obniżenie kosztocłonności może zatem wydatnie utrudnić podtrzymanie certyfikacji europejskiej EAEVE, a jej utrata osłabi pozycję krajowych ośrodków weterynaryjnych na tle innych krajów UE.

W kontekście krajowym pragniemy podkreślić, że kształcenie na kierunku weterynaria musi spełniać wymogi ministerialnego standardu kształcenia, a przy mniejszym finansowaniu stanie się to niezwykle trudne. Niezrozumiałe jest, że kosztocłonność prowadzenia dydaktyki w medycynie weterynaryjnej oceniono w projekcie poniżej kosztocłonności studiów medycznych, Pragniemy podkreślić, że medycyna weterynaryjna prowadzi dydaktykę na 11-semesteralnych studiach weterynaryjnych w oparciu o podobne standardy, co medycyna człowieka, a koszty prowadzenia zajęć są w wielu przypadkach wyższe od medycyny.

Dotyczy to w szczególności:

- konieczności prowadzenia zajęć w małych grupach studentów z uwagi praktyczny profil studiów, konieczność nabycia i utrzymania zwierząt dydaktycznych oraz ponoszenie kosztów opieki nad nimi (to dodatkowy koszt nie występujący na studiach medycznych)
- kosztów transportu i zakwaterowania studentów do miejsc gdzie odbywają się zajęcia (fermy, zakłady przetwórstwa żywności, wytwórnie pasz - koszt nie występujący na studiach medycznych)
- kosztów wynikających z opłacania klinicznych praktyk wakacyjnych dla studentów IV i V roku, które ponosi wydział, a które wynikają z obowiązujących przepisów prawnych Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej
- faktu, iż istotną pozycję kosztów w jednostkach kształcących na kierunku weterynaria stanowi utrzymanie specjalistycznej infrastruktury, w tym pomieszczeń dla zwierząt gospodarskich, sal operacyjnych i sekcyjnych oraz wysokospecjalistycznej unikatowej i dostosowanej do pracy na zwierzętach aparatury diagnostycznej i terapeutycznej wykorzystywanej w celach dydaktycznych

Reasumując uważamy, że proponowane w projekcie zmiany kosztocłonności zwiększają ryzyko obniżenia jakości kształcenia na kierunku weterynaria, co oddali nas od standardów edukacyjnych Unii Europejskiej i jednocześnie uniemożliwi sprostaniu oczekiwań społecznych związanych z kompetencjami absolwentów. Stoimy na stanowisku, że zmiany te spowodują ponadto obniżenie jakości prowadzonych badań, co uniemożliwi konkurencyjność i osiągnięcie sukcesów projektowych przez polskie ośrodki weterynaryjne w zestawieniu z innymi krajami UE.

Wnosimy o rozważenie zasadności wprowadzenia zmian dotyczących kosztocłonności w obecnym kształcie oraz o rozpatrzenie idei uwzględnienia realnych i specyficznie wysokich kosztów dydaktyki i badań w dyscyplinach o dużym udziale komponentu pozawynagrodzeniowego w realizowanych aktywnościach. Ponadto wyrażamy opinie, iż współczynnik kosztocłonności prowadzenia kształcenia stacjonarnego na kierunku weterynaria powinien być maksymalnie wysoki, wzorem kosztocłonności dydaktyki na kierunku lekarskim.

Z poważaniem

Prezydium Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN

PRZEWODNICZĄCY
Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN

Prof. dr hab. Wojciech Nizański